

Jak řešit krizové situace

Druhy ohrožení	str. 2-5	<u>zobrazit</u>
Co dělat, když zazní varovný signál	str. 6	<u>zobrazit</u>
Varovný signál	str. 7	<u>zobrazit</u>
Co dělat při ohrožení	str. 8	<u>zobrazit</u>
Co dělat při nařízení evakuace	str. 9	<u>zobrazit</u>
Co si vzít s sebou při evakuaci	str. 10	<u>zobrazit</u>
Improvizovaný úkryt	str. 11	<u>zobrazit</u>
Přístředky improvizované ochrany osob	str. 12	<u>zobrazit</u>
Co má obsahovat lékárnička	str. 13	<u>zobrazit</u>

Druhy ohrožení

1) Havárie s únikem chemických látek

Havárie mohou nastat ve skladu chemických látek, v chemickém závodě, při dopravní nehodě apod.

Doporučení:

- okamžitě se ukryjte v uzavřené místnosti
- vypněte ventilaci
- uzavřete a utěsněte okna a dveře
- připravte si prostředky improvizované ochrany viz. **„Prostředky improvizované ochrany“**
- připravte si evakuační zavazadlo viz. **„Co vzít s sebou při evakuaci“**
- sledujte zprávy v hromadných informačních prostředcích
- dodržujte pokyny správních úřadů, obcí, popř. zaměstnavatele

2) Havárie s únikem radioaktivních látek

Doporučení:

- okamžitě se ukryjte v uzavřené místnosti, pokud možno na straně odvrácené od jaderného záření
- vypněte ventilaci a uzavřete všechny okna a dveře
- připravte si prostředky improvizované ochrany dýchacích cest a povrchu těla viz. **„Prostředky improvizované ochrany“**
- připravte si evakuační zavazadlo viz. **„Co vzít s sebou při evakuaci“**
- sledujte zprávy v hromadných informačních prostředcích
- budovu opusťte pouze na pokyn pracovníků orgánů státní správy a samosprávy nebo záchranných složek

3) Povodně

Hrozí povodeň

- vytipujte si bezpečné místo, které nebude zaplaveno vodou
- připravte si pytle s pískem, kterými utěsníte dveře a nízko položená okna
- pytle s náplní se vždy ukládají mírně šikmo po směru proudění vody, patou pytle k vodě (ovlivní se tím proudění vody, nedochází k náporu čelním směrem na pytle)
- pytle plníme pískem tak, aby je bylo možno „rozhrnout“ rukou do plochého tvaru (vytvoříme tím max. velkou plochu na položení a současně umožníme těsné přisazení dalšího pytle)
- zajistěte věci, které by mohla voda odnést
- zajistěte domácí zvířata a připravte je k případné evakuaci
- pokud možno připravte si osobní automobil viz. „**Co vzít s sebou při evakuaci**“
- připravte si potraviny a pitnou vodu na 3 dny
- připravte si evakuační zavazadlo viz. „**Co vzít s sebou při evakuaci**“

Nastala povodeň

- opusťte ohrožený prostor, pokud možno do míst, u kterých není předpoklad zaplavení vodou

v případě evakuace dodržujte pokyny viz. „**Co dělat při nařízení evakuace**“, „**Co vzít s sebou při evakuaci**“

Povodeň skončila

- zjistěte, kde se nacházejí místa humanitární pomoci
- nechte si odborně zkontrolovat stav obytného domu a stupeň jeho narušení, rozvod elektrické energie a plynu, stav elektrospotřebičů, rozvody vody a stav kanalizace, kvalitu vody ve studni
- respektujte pokyny hygienika (zlikvidujte potraviny a plodiny, které byly zaplaveny vodou, zajistěte likvidaci uhynulých zvířat)
- dokud nejsou prověřeny místní zdroje pitné vody a zajištěna jejich nezávadnost, je nutné odebírat vodu z náhradních zdrojů (např. cisterny, balená voda)
- zjistěte rozsah škod a kontaktujte pojišťovny
- pamatujte - pokud neklesne hladina podzemní vody, je odčerpávání zatopených prostor nejen zbytečné, ale může také vážně poškodit izolaci a statiku budovy

4) Teroristické akce

Teroristická akce za použití střelných zbraní

- jste-li mimo napadenou budovu, okamžitě opusťte ohrožené místo
- jste-li v budově, nezdržujte se v blízkosti oken
- pokud je to možné, ukryjte se za nábytkem
- nepoužívejte pevné telefonní linky
- zachovejte klid a rozvahu

Anonymní oznámení o uložení nebezpečné látky (bomba, nebezpečná látka apod.)

- zásadně se nedotýkejte podezřelého předmětu
- zachovejte klid a rozvahu
- nevyvolávejte paniku
- otevřete okna i dveře
- je-li to možné zatáhněte žaluzie nebo závěsy
- opusťte budovu, nezapomeňte vzít s sebou své osobní doklady
- dodržujte pokyny majitele objektu nebo bezpečnostních složek

Pokud najdete podezřelý předmět (např. balíček, obálku), uvědomte Policii ČR - tel. 158

5) Biologické zbraně

Použití biologických zbraní - aplikace do ovzduší nebo uzavřených prostor (viry, bakterie, toxické látky)

- infikování vody, potravin, předmětů, ovzduší
- vypouštění hmyzu (blechy, klíšťata, mouchy apod.)

Výskyt biologických zbraní lze zjistit pouze speciálními přístroji a odběrem vzorků.

Doporučení:

- nepoužívejte vodu z neznámých zdrojů
- vodu používejte pouze po převaření
- neprohližejte a nedotýkejte se podezřelých předmětů
- v době ohrožení nejezte neprověřené a obaly nechráněné potraviny
- snažte se udržovat čistotu těla a používaných předmětů
- při prvním podezření na onemocnění ihned vyhledejte zdravotnickou pomoc
- dodržujte pokyny pracovníků hygienické služby

6) Chemické zbraně

Chemické zbraně patří mezi hlavní druhy zbraní hromadného ničení. Používají se ve skupenství kapalném a plynném nebo jako aerosol. Mají rozsáhlý prostorový účinek a vysokou účinnost. Poškozují centrální nervový systém, dýchací orgány, zažívací orgány, povrch těla.

Doporučení:

- okamžitě opusťte zamořený prostor
- vyhledejte úkryt v nejbližší budově
- urychleně použijte ochranné prostředky (ochrannou masku s filtrem, dětskou kazajku, dětský vak)
- nemáte-li ochranné prostředky použijte alespoň prostředky improvizované ochrany viz. „**Prostředky improvizované ochrany**“
- dbejte na dokonalé utěsnění ochranných prostředků
- zachovejte klid a rozvahu
- dodržujte pokyny pracovníků záchranných složek, orgánů státní správy a samosprávy

Co dělat, když zazní varovný signál

V případě, že zaslechnete signál „Všeobecná výstraha“, okamžitě se ukryjte v nejbližší budově.

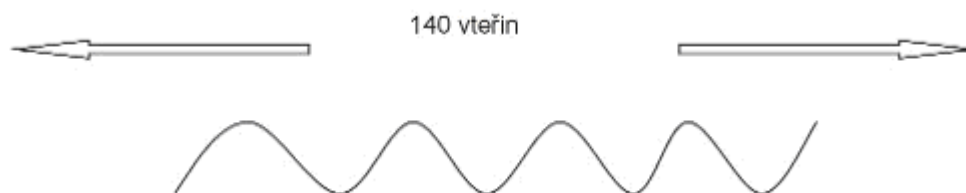
- jestliže cestujete automobilem, zaparkujte automobil a vyhledejte úkryt v nejbližší budově
- jste-li v budově, okamžitě zavřete dveře a okna, siréna může signalizovat únik toxických látek, plynů a jedů
- zapněte rádio nebo televizi
- na základě vyžádání orgánů státní správy a samosprávy poskytněte pomoc pro zabezpečení záchranných opatření
- do zavazadla si uložte doklady, peníze, věci osobní potřeby, používané léky, náhradní oblečení
- připravte si potraviny a tekutiny na 3 dny pro každou osobu
- na základě pokynů se přesuňte na stanovená místa mimo krizovou oblast
- dodržujte pokyny pracovníků záchranných složek, orgánů státní správy a samosprávy

Varovný signál

Na území České republiky se pro varování obyvatelstva při hrozbě nebo vzniku mimořádné události používá pouze jeden varovný signál „**Všeobecná výstraha**“.

Signál je vyhlášen kolísavým tónem sirény po dobu 140 vteřin a může být vyhlášen třikrát za sebou v cca třiminutových intervalech.

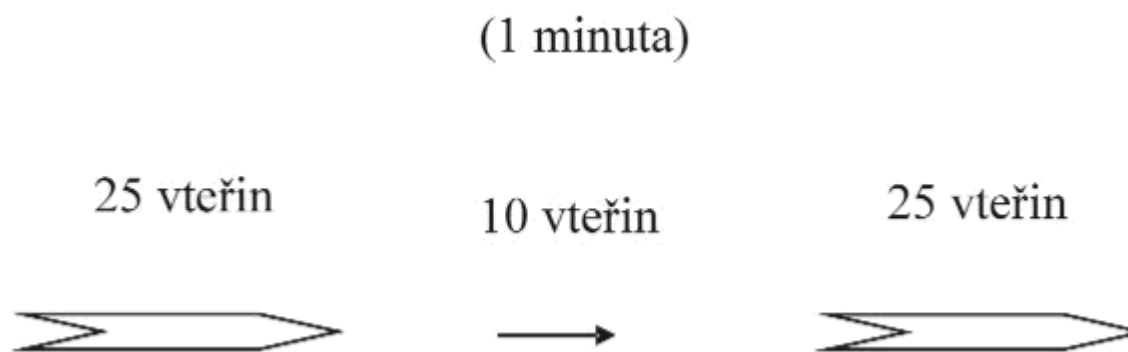
Grafické vyjádření varovného signálu

Po akustickém tónu sirény, při vyhlášení varovného signálu „Všeobecná výstraha“, bude následovat tísňová informace z hromadných informačních prostředků pro vyrozumění obyvatelstva o hrozící nebo vzniklé mimořádné události.

„Požární poplach“

Dosud vyhlášený signál zůstává v platnosti a slouží ke svolání jednotek požární ochrany. Grafické vyjádření signálu:

Signál „Požární poplach“ vyhlášený elektrickou sirénou napodobuje hlas trubky troubící tón „HÓ-ŘÍ“ „HÓŘÍ“ atd. po dobu jedné minuty. (Je jednoznačný a nezaměnitelný s jinými signály).

Ověřování provozuschopnosti jednotného systému varování a vyrozumění (zkouška sirén) se provádí zpravidla každou **první středu v měsíci ve 12 hodin**.

Co dělat při ohrožení

- snažte se zachovat klid a rozvahu
- snažte se získat informace z oficiálních zdrojů (rozhlas, televize, místní rozhlas, vyhláška obecního (městského) úřadu, pokyny zaměstnavatele apod.)
- varujte ostatní ohrožené osoby ve svém nejbližším okolí
- nerozšiřujte poplašné a neověřené zprávy
- nepodceňujte vzniklou situaci
- pomáhajte starým a nemohoucím lidem
- respektujte pokyny pracovníků záchranných složek, orgánů státní správy a samosprávy

Budete-li potřebovat z jakýchkoliv důvodů pomoc, upozorněte na sebe tím, že na kliku bytu (domu) nebo z okna pověsíte bílý ručník (prostěradlo), jako znamení pro záchranné složky.

Co dělat při nařízení evakuace

- vypněte elektrické spotřebiče (mimo ledniček a mrazniček)
- uzavřete přívod vody a plynu
- dětem vložte do kapsy oděvu cedulku se jménem a adresou
- ověřte, zda i sousedé vědí, že mají opustit byt
- kočky a psi si vezměte s sebou
- ostatní domácí zvířata ponechte doma a dobře je předzásobte vodou a potravou
- uzamkněte byt a zajistěte okna i dveře proti vloupání
- vezměte evakuační zavazadlo a dostavte se na určené evakuační místo
- dbejte pokynů k evakuaci osob nařízených velitelem zásahu
- při použití vlastních vozidel dodržujte pokyny orgánů zabezpečujících evakuaci
- dodržujte pokyny správních úřadů, obcí, popř. zaměstnavatele, kteří organizují nebo zajišťují evakuaci

Co si vzít s sebou při evakuaci

- osobní doklady, peníze, cennosti (součástí dokladů by měla být i kartička, na které budou uvedeny informace o vašem zdravotním stavu a jméno osoby, kterou je vhodné informovat, pokud by se vám něco přihodilo)
- osobní léky, léky tišící bolest, léky snižující horečku, dezinfekční a antiseptické přípravky
- základní trvanlivé potraviny na 3 dny - nejlépe konzervy, dobře zabalený chléb, suchý salám, tvrdé sýry, sušenky
- pitnou vodu na 3 dny (voda, čaj, šťávy)
- toaletní a hygienické potřeby (toaletní papír, mýdlo, kartáček na zuby, zubní pasta, ručník)
- předměty denní potřeby (jídelní misky a příbor, umělohmotná láhev, nůž, provázek, šitíčko, otvírač na konzervy)
- bateriová svítilna, zápalky, svíčky, zapalovač
- bateriový rozhlasový přijímač
- náhradní prádlo, náhradní obuv, pláštěnka, spací pytel nebo přikrývka, karimatka
- pokud použijete vlastní automobil je nutno mít:
 - a) v nádrži nebo v zásobě pohonné hmoty alespoň na 100 km
 - b) v pořádku náradí a náhradní díly
 - c) zkontrolovaný obsah lékárničky
 - d) bateriovou svítilnu, kapesní nůž, lopatku, hasicí přístroj
 - e) pracovní oděv, přikrývku
 - f) pro děti hračka, knihy, hry

Jako evakuační zavazadlo použijeme např. batoh, cestovní tašku nebo kufr, které označíme visačkou se jménem a adresou.

Improvizovaný úkryt

- vyberte vhodný prostor v bytě, domě nebo rodinném domku (např. sklep s klenutým nebo železobetonovým stropem, silnými obvodovými zdmi a s co nejmenším počtem oken, vstupní dveře by měly být umístěny v objektu ne ve venkovním terénu, pokud možno s otvíráním směrem ven z úkrytu)
- skleněné výplně zabezpečte přelepením skla nebo je překryjte (proti možnému zranění střepinami)
- oblepte veškeré spáry lepící páskou
- vstupní dveře a okna u rodinných domků zesilte pomocí prken, kamenů, pytlů s pískem nebo hlínou
- připravte si improvizované roušky (k ochraně dýchacích orgánů – vodou navlhčený ručník, utěrka apod., při výronech plynů použijte roztok octa nebo kyseliny citronové a jedlé sody) viz. Prostředky improvizované ochrany
- máte-li ochrannou masku, připravte ji k použití
- omezte pohyb po bytě kvůli spotřebě kyslíku
- odstraňte hořlavé závěsy a předměty
- připravte si potraviny a pitnou vodu na 5 dní
- při úniku chemických látek se neukrývejte ve sklepě (většina plynných škodlivých látek je těžší než vzduch)

Prostředky improvizované ochrany osob

Prostředky improvizované ochrany osob používáme pokud nemáme k dispozici prostředky individuální ochrany a musíme si chránit dýchací cesty a povrch těla v radioaktivně, chemicky nebo biologicky zamořeném prostředí.

- k ochraně dýchacích cest použijeme navlhčenou roušku (složený kapesník, ručník, utěrka, buničitou vatu, několik ubrousků), kterou přiložíme na nos a ústa. Roušku upevníme v zátylku šálou nebo šátkem
- roušku lze pro zvýšení ochranného účinku namočit do roztoku a) octa nebo kyseliny citrónové (proti čpavku) b) jedlé sody (proti chlóru, oxidu siřičitému)
- hlavu ochráníme čepicí, kloboukem, šálou či kuklou tak, aby vlasy byly úplně zakryty a zvolená pokrývka hlavy chránila také čelo, uši a krk
- oči chráníme lyžařskými, plaveckými nebo motoristickými brýlemi tak, že větrací průduchy přelepíme lepící páskou. Nemáte-li brýle, je možno přetáhnout přes hlavu průhledný igelitový sáček a v úrovni lícních kostí stáhnout tkanicí nebo gumou
- povrch těla chráníme kombinézou, kalhotami, pláštěnkou do deště, šustřákovou sportovní soupravou, které dostatečně utěsníme provázkem u krku, rukávů a nohavic
- nohy ochráníme vysokými botami nebo holínkami, popř. omotáme šálou, látkou nebo igelitem
- ruce zakryjeme gumovými nebo koženými rukavicemi, popř. omotáme látkou
- Propustnost (účinnost) materiálů - 1. pryž 2. pogumovaná tkanina 3. plastové folie 4. impregnované a vrstvené tkaniny 5. umělá kůže 6. přírodní kůže 7. tkaniny
- při návratu ze zamořeného prostředí do bytu odložte veškerý svrchní oděv nejlépe do igelitového pytle, zavažte jej a uložte mimo místnost. Pokud možno se osprchujte, otřete do sucha a převlečte do čistého oděvu

Co má obsahovat lékárníčka

I. Léčivé přípravky (pouze ty, jejichž výdej není vázán na lékařský předpis)

- tablety nebo čípky proti bolestem hlavy, zubů (analgetika)
- tablety nebo čípky ke snížení zvýšené teploty (antipyretika)
- tablety proti nevolnosti při jízdě dopravním prostředkem (antiemetika)
- živočišné uhlí
- nosní kapky na uvolnění nosních dýchacích průchodů (otorinolaryngologika)
- kapky, roztok (sirup) nebo tablety proti kašli (antitusika, expektorancia)
- kloktadlo pro dezinfekci dutiny ústní a při bolestech hltanu (stomatologika)
- mast nebo sprej urychlující hojení, např. popálenin (dexpanthenolový sprej)
- oční kapky nebo oční mast s dezinfekčním účinkem, oční voda na výplach očí oftalmologika)
- mast nebo gel při poštípání hmyzem (lokální antihistaminika)
- tablety při systémové alergické reakci (celková antihistaminika)
- přípravek k dezinfekci kůže a povrchových ran
- dezinfekční prostředek na okolí rány
- inertní mast nebo vazelína

II. Obvazový a jiný zdravotnický materiál

- gáza hydrofilní skládaná kompresy sterilní, různé rozměry
- náplast na cívce, různé rozměry
- rychloobvaz na rány, různé rozměry
- obinadlo elastické, různé rozměry
- obvaz sterilní, různé rozměry
- obinadlo škrťící pryžové
- šátek trojcípý
- vata obvazová a buničitá
- teploměr lékařský
- rouška resuscitační
- pinzeta anatomická
- pinzeta chirurgická rovná
- lopatky lékařské dřevěné
- lékařské rukavice pryžové
- rouška PVC 45 x 55 cm
- dlahy pro fixaci, různé rozměry

III. Různé

- nůžky
- zavírací špendlíky, různé velikosti
- záznamník s tužkou
- svítilna/baterka včetně zdroje